

Presentació

L'1 de maig de 2004 deu estats europeus van esdevenir membres de la Unió Europea (Eslovàquia, Eslovènia, Estònia, Hongria, Letònia, Lituània, Malta, Polònia, la República Txeca i Xipre), la qual cosa va significar l'adopció per part de les institucions de la Unió de nou noves llengües oficials (l'eslovac, l'eslovè, l'estonià, l'hongarès, el letó, el lituà, el maltès, el polonès i el txec), que es van afegir a les onze existents i van sofisticar encara més el règim lingüístic d'aquestes institucions. *Quaderns. Revista de Traducció* va considerar que aquest era un bon moment per a dedicar un dels seus dossiers a fer balanç de l'estat de la traducció, sobretot literària, entre el català i aquest seguit de llengües que tot d'una, gràcies al procés d'integració europea, ens esdevenien més properes. I en el cas de quatre de les llengües més petites (l'eslovè, l'estonià, el letó i el lituà) va considerar que també podia ser interessant examinar els intercanvis existents amb el castellà.

Per a establir aquest balanç *Quaderns* va recórrer a un seguit d'especialistes acreditats, entre els quals hi ha catalanòfils tan il·lustres com Kálmán Faluba (hongarès) i Anna Sawicka (polonès) i traductors emergents com Eloi Castelló (hongarès) i Simona Škrabec (eslovè). En el cas de les tres llengües mal anomenades «bàltiques», *Quaderns* va tenir la sort d'ensopegar Albert Lázaro Tinaut, probablement l'expert hispànic més important sobre les literatures de les tres repúbliques exsoviètiques del Bàltic i la seva recepció a la Península. I, pel que fa al maltès, la revista no va ser menys afortunada trobant el filòleg Ignasi Badia, que ha fet una meritòria tasca a propòsit d'una combinació lingüística que probablement era el primer d'explorar. La llista d'autors es completa amb Olga García (eslovè), professora de la Universitat d'Extremadura a qui convé agrair especialment que acceptés de participar en aquest dossier, i la parella formada per David Utrera i Jan Schejbal (txec i eslovac), un distingit txecòfil català i un no menys distingit catalanòfil txec.

En la seva curta vida, la teoria de la traducció ha teoritzat sobre gairebé tot, incloent-hi l'economia política de l'intercanvi de béns culturals que es fa per mitjà de la traducció. En tot cas, en aquest dossier els autors han tendit a evitar les teoritzacions i s'han concentrat a oferir un panorama actualitzat de l'estat dels intercanvis existents entre el català (i, secundàriament, el castellà) i les nou llengües esmentades, amb l'esperança que sigui el lector qui, en tot cas, es faci una composició de lloc global després de la lectura dels diferents articles. Sempre que ha estat possible, els articles van acompanyats d'una bibliografia detallada, que òbviament

caldrà anar ampliant en anys futurs, sobretot si, com seria desitjable, l'ingrés d'aquests nous estats a la Unió Europea serveix *també* per a intensificar els contactes culturals entre ells i nosaltres.

A part d'agrair la diligència dels autors, que van enllestir els seus treballats articles en un temps relativament curt, la revista *Quaderns* vol agrair també el suport rebut de l'Institut Ramon Llull, els responsables del qual van entendre molt ràpidament que un dossier com aquest encaixava de ple amb els objectius de la institució relatius a la difusió internacional de la llengua i la literatura catalanes.

Albert Branchadell